

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України

Національний університет водного господарства та природокористування

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНИХ
ДИСЦИПЛІН ВАРІАТИВНОЇ СКЛАДОВОЇ
НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол вченої ради
НУВГП

29.04.2016 № 4

Рівне 2016

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол вченої ради

НУВГП

29.04.2016 № 4

Голова вченої ради НУВГП

В.С. Мошинський

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ВАРІАТИВНОЇ СКЛАДОВОЇ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ

1. Загальна частина

1.1. Положення про організацію вибору навчальних дисциплін варіативної складової навчальних планів (надалі – Положення) розроблено відповідно до ст.62 Закону України «Про вищу освіту» та визначає процедуру вільного вибору навчальних дисциплін варіативної частини навчального плану у Національному університеті водного господарства та природокористування (надалі – Університет).

1.2. Метою даного Положення є створення умов для реалізації студентами права бути повноцінними учасниками освітнього процесу. Студенти матимуть змогу доповнювати основну спеціальність окремими навчальними дисциплінами для підвищення своєї ерудиції шляхом вільного вибору навчальних дисциплін.

Можливість вільного вибору навчальних дисциплін із різних навчально-наукових інститутів та кафедр є ефективним інструментом міждисциплінарності. Навчання у змішаних групах дозволить студентам отримати неформальний досвід від студентів інших спеціальностей; викладачі вибіркового навчальних дисциплін працюватимуть із більш умотивованими студентами, а сам Університет стане більш привабливим для абітурієнтів.

Кінцеві компетентності, якими зможе оволодіти студент за рахунок гнучкості навчальних планів, краще відповідатимуть потребам ринку праці.

2. Порядок подачі інформації про навчальні дисципліни вільного вибору та формування бази цих дисциплін

2.1. Окремі викладачі кафедр подають електронним способом у встановленому порядку (згідно із Порядком подачі викладачами та вибору студентами вибіркового навчальних дисциплін*) вибірково навчальні дисципліни, що пропонуються студентам до вивчення, та анотацію до них: доступну та зрозумілу інформацію про вибірково курс.

Кафедра попередньо надає пропозиції щодо всієї множини навчальних дисциплін вільного вибору студентів, яку її викладачі читатимуть у наступному навчальному році, до навчально-методичного відділу Університету. Інформація може бути передана через модуль «ПС-Комунікатор» у вигляді файлу.

Необхідно подати такі дані:

- назва кафедри;
- назва навчальної дисципліни;
- загальна кількість годин;
- короткий опис;
- Web-посилання до опису навчальної дисципліни на Web-сайті Університету та інше.

2.2. Кафедра може подати необмежену кількість навчальних дисциплін, чи не подати жодної. Одну і ту ж навчальну дисципліну може подати декілька викладачів. У такому випадку студенти вибиратимуть не тільки навчальну дисципліну, а й викладача. Назва навчальної дисципліни може не співпадати із жодною назвою навчальної дисципліни у навчальному плані.

2.3. Разом із вибірконими дисциплінами подається інформація про викладача, що забезпечуватиме викладання навчальної дисципліни вільного вибору студента відповідно до Порядку подачі вибірконих дисциплін.

Викладач повинен відповідати кадровим вимогам щодо забезпечення впровадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти (згідно додатку 12 до Ліцензійних умов, затверджених постановою КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187).

У комп'ютерній програмі «Навчальний план» додається можливість формування нового додаткового довідника із загальним переліком вибірконих навчальних дисциплін. При складанні навчального плану створюється можливість автоматичного формування блоку вибірконих навчальних дисциплін шляхом їх копіювання із загального університетського довідника вибірконих навчальних дисциплін або ручного вводу із наступним «зв'язуванням» із відповідними навчальними дисциплінами із цього довідника.

3. Вимоги щодо вибірконих навчальних дисциплін

3.1. Методичні вимоги щодо вибірконих навчальних дисциплін, терміни та спосіб їх подання визначені окремим внутрішнім нормативним документом -- Порядком подачі вибірконих дисциплін.

3.2. Вибіркова навчальна дисципліна може бути відокремлена від структурно-логічної схеми навчального плану і повинна мати завершений характер для забезпечення її доступності студентам інших (не споріднених) спеціальностей чи галузей знань.

3.3. Загальний обсяг вибірконих дисциплін згідно Закону України «Про вищу освіту» повинен складати не менше 25% від загального обсягу кредитів ЄКТС.

Певну частку вибірконих навчальних дисциплін для студента мають становити вибіркові навчальні дисципліни із числа професійно-орієнтованих для визначеної спеціальності, а інша частина залишається на вільний вибір студента, який може обирати будь-які навчальні дисципліни з інших спеціальностей та галузей знань.

3.4. Обсяг навчальної дисципліни для вільного вибору студентами повинен бути уніфікованим: 3 кредити, аудиторних занять – 30 годин, кількість лекційних, практичних, семінарських та інших занять викладач визначає самостійно; дисципліна є односеместровою та закінчується заліком.

Вибіркова навчальна дисципліна повинна мати повне навчально-методичне забезпечення відповідно до структури навчально-методичного комплексу.

4. Вибір навчальних дисциплін

4.1. Для студентів освітнього ступеня бакалавр.

4.1.1. Студенту надається право обирати навчальні дисципліни протягом 3-8 семестрів загальним обсягом по 35 кредитів за двома блоками:

4.1.2. Для студентів, які не вибрали військову підготовку.

Блок 1 навчального плану складається із:

- спецкурсу за вільним вибором студента (3-8 семестр) загальним обсягом 18 кредитів із розрахунку 3 кредити на один семестр;

- спецкурсу за спеціалізацією (5-8 семестр), що визначається профільною методичною комісією, загальним обсягом 17 кредитів із розрахунку: у 5 семестрі - 4 кредити, у 6 семестрі - 5 кредитів, та у 7 і 8 семестрах по 4 кредити.

Для студентів, які вибрали військову підготовку.

Блок 2 навчального плану складається із:

- спецкурсу за вільним вибором студента (3-4 семестр) загальним обсягом 6 кредитів із розрахунку по 3 кредити у кожному семестрі;

- військової підготовки (5-8 семестр) загальним обсягом 29 кредитів.

4.2. Для студентів освітнього ступеня магістр.

4.2.1. Студенту надається право обирати дві навчальні дисципліни у 9 семестрі щодо їх вивчення у 9 та 10 семестрах. Обсяг дисциплін по 3 кредити, усього 6 кредитів.

4.3. Студенти починають вибір двох навчальних дисциплін вільного вибору у кінці 2 семестру для їх вивчення у 3 та 4 семестрах; наступний вибір двох навчальних дисциплін відбувається у кінці 4 семестру для їх вивчення у 5 та 6 семестрах і т.д.

4.4. Форма вибору навчальних дисциплін передбачає ознайомлення студентів із переліком вибіркового дисциплін на навчальний рік, що знаходиться у загально університетському довіднику вибіркового навчальних дисциплін. У цьому довіднику подається детальна інформація про кожну із дисциплін та викладача, який забезпечує її викладання. Навчальні дисципліни за вільним вибором для бакалаврів подаються окремим блоком від навчальних дисциплін за вибором для магістрів.

4.5. В Університеті кожного року, як окремі викладачі, так і окремі кафедри (чи групи викладачів, групи кафедр), офіційно презентуватимуть вибірково навчальні дисципліни, після чого студенти зможуть на них записатися у встановленому порядку.

Також, консультацію щодо критеріїв та особливостей вибору навчальних дисциплін вільного вибору для студентів, особливо першого курсу, надають куратори та викладачі, які читають дисципліни «Вступ до фаху» або «Вступ до спеціальності», та викладачі випускових кафедр.

4.6. Графік навчального процесу повинен враховувати час для реєстрації на вибірково дисципліни, складання індивідуального навчального плану студента (структуру, особливості та механізм формування індивідуального навчального

плану студента відображено у Положенні про індивідуальний навчальний план студента) та корегування робочих навчальних планів.

4.7. Упродовж визначеного періоду студенти вибирають навчальну дисципліну із запропонованих і, таким чином, формуються збірні групи. Групи, до яких студенти подали заявки менше ніж 20-25 осіб, розформовуються і студентам пропонується вибрати інші дисципліни; відбувається корегування списків студентів. Ті навчальні дисципліни, на які студенти подали незначну кількість заяв (менше 20-ти осіб), вважаються такими, що не відбулись, та вилучаються із списку на даний навчальний рік, а студент може обрати ту дисципліну, де є або може з'явитися достатня кількість студентів.

4.8. Про початок вибору навчальних дисциплін студентів сповіщають через корпоративну електронну пошту, університетський Web-сайт, дошки оголошень біля деканатів, через органи студентського самоврядування, кураторів чи інші засоби комунікації.

4.9. Запис проводиться тільки на вибіркові дисципліни за навчальними планами відповідного рівня. Всі навчальні дисципліни нормативного блоку та блоку за вибором вищого навчального закладу є обов'язковими до вивчення студентами в терміни та за обсягами згідно із навчальними планами підготовки бакалаврів та/чи магістрів.

4.10. Навчання здійснюється на основі індивідуального планування. Кожен студент на підставі індивідуального навчального плану підготовки бакалавра чи магістра відповідної спеціальності формує свій індивідуальний план вивчення навчальних дисциплін, включаючи до нього нормативні та вибіркові навчальні дисципліни. Нормативні дисципліни, при цьому, включаються автоматично згідно із навчальним планом. Формування індивідуального навчального плану студента здійснюється відповідно до Положення про індивідуальний навчальний план студента в НУВГП.**

5. Опрацювання результатів запису

5.1. Опрацюванням результатів запису щодо вивчення навчальних дисциплін за вільним вибором студента займається відповідальна особа навчально-методичного відділу. Вся інформація щодо студентів, які зареєструвалися, та навчальних дисциплін, що були вибрані, надходить до цієї посадової особи. За допомогою відповідних фільтрів отримана інформація сортується та формуються списки студентів за вибраними дисциплінами, інститутами, кафедрами та ін. Інформація щодо формування списків є доступною та відкритою.

5.2. Основним фактором формування списків студентів є дисципліна/викладач. Належність викладача, закріпленого за дисципліною до відповідної кафедри, є визначальним у вирішенні питання, до якого навчально-наукового інституту (деканату) буде належати новостворена збірна група, яка буде вивчати відповідну навчальну дисципліну.

Надалі списки в автоматизованому електронному вигляді розсилаються на кафедри, де читаються вибрані навчальні дисципліни. Після цього проводиться корегування навчального навантаження. Тижневе навантаження повинно відповідати нормативним документами.

5.3. Усі списки студентів також розсилаються у всі деканати інститутів, адже вони можуть включати до складу групи студентів із різних інститутів за спеціальностями.

Деканати контролюють наявність вибіркової навчальної дисципліни, зазначеної у відповідному списку, в індивідуальному навчальному плані студента, ставлячи підпис відповідальної особи деканату та директора навчально-наукового інституту.

5.4. Вибрані навчальні дисципліни заносяться до загальноуніверситетського розкладу, є обов'язковими до вивчення та не підлягають зміні.

5.5. Формування розрахунків обсягу навчальної роботи, планового навчального навантаження викладачів здійснює навчально-методичний відділ, корегування штатного розпису кафедр здійснюється планово-фінансовим відділом.

5.6. Контроль за виконанням даного Положення покладається на проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи та начальника відділу якості освіти.

* Порядок подачі викладачами та вибору студентами вибіркового навчального дисциплін.

** Положення про індивідуальний навчальний план студента в НУВГП.

Розробив:

начальник відділу якості освіти

В.І. Корбутяк